

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Verzoek om medewerking (Rijksherbarium). Ter verkrijging van buitenlandsch herbariummateriaal heeft het Rijks herbarium te Leiden de beschikking noodig over collecties gedroogde Nederlandsche planten, die aan buitenlandsche herbaria in ruil kunnen worden aangeboden. De voor dit doel aanwezige collecties zijn echter vrijwel uitgeput. De Directeur van het Rijksherbarium verzoekt daarom medewerking door schenking van kleine of groote verzamelingen, die hiervoor beschikbaar kunnen worden gesteld. Bedoeld worden, in het wild groeiende planten uit welke streek van Nederland ook afkomstig, behoorlijk geëtiketteerd, d.w.z. voorzien van opgave van:

- 1e. vindplaats, eventueel met nadere gegevens, zooals terreinomschrijving (duinen, veen) grondsoort, enz.
- 2e. datum van verzameling.
- 3e. naam van verzamelaar.
- 4e. zoo mogelijk den naam van de plant, welke echter niet noodzakelijk is. Transportkosten worden vergoed.

De Directeur van het Rijksherbarium behoudt zich het recht voor om belangrijke exemplaren in het Rijksherbarium te doen opnemen.

Over nieuw aan te leggen collecties zal hij gaarne met betrokkenen in overleg treden.

Medewerkers kunnen er op deze wijze in hooge mate toe bijdragen, de collecties van het Rijksherbarium in waarde te doen toenemen.

Bij voorbaat zij hun hier voor hun medewerking dank en waardeering gebracht.

Zendingen of correspondentie te richten tot den Directeur van het Rijksherbarium, Nonnensteeg 1, Leiden.

Nachttrek van Roodborstjes. Uit de berichten over den vogeltrek, die mij sedert jaren van onze lichtschepen en vuurtorens bereiken, meen ik te mogen opmaken, dat de roodborstjes slechts in klein aantal als slachtoffer van de kustverlichting vallen. Komen er bijna ieder jaar enkele nachten voor, waarin honderden, soms duizenden, vogels aanvliegen, in hoofdzaak spreeuwen, leeuweriken, koperwieken en zanglijsters en in mindere mate merels, kramsvogels, zwartgrauwe vliegenvangers, grasmusschen, roodstaartjes, tapuiten, rietzangers, waterrietzangers, enz., van roodborstjes werd tot dusverre weinig melding gemaakt. Of dit nu komt, omdat deze vogelsoort in het algemeen niet des nachts trekt, of doordien zij zich beter dan andere soorten aan den invloed der felle stralen weet te onttrekken, is moeilijk te zeggen.

In de eerste dagen van November 1935 bleek evenwel, dat de vuurtorens ook voor de roodborstjes een ernstig gevaar kunnen vormen. De opzichter der kustverlichting te Westkapelle, de heer A. Waterman, vond in den morgen van 4 November niet minder dan 86 roodborstjes op het beboschte gedeelte van de begraafplaats bij den vuurtoren. Buiten dat gebied moeten vrij veel van deze vogels door anderen zijn opgeraapt, terwijl tot op een 400 meter afstand van den toren vele doode roodborstjes gevonden werden in tuinen, in goten en op daken. De mogelijkheid bestaat natuurlijk, dat laatstbedoelde dieren tegen antenne- en andere draden zijn gebotst, doch ik acht het niet onmogelijk, dat vele vogels, die met den vuurtoren in aanraking zijn gekomen, pas op eenigen afstand neervallen. De wind (kracht 1 à 2) zal de vogels niet zoo ver vervoerd hebben.

Houdt men er rekening mede, dat lang niet alle vogels gevonden en opgegeven worden (het is b.v. bekend, dat de katten in de omgeving van vuurtorens onrustig worden en naar buiten willen, zoodra er vogels om het licht fladderen), dan moet het aantal aangevlogen roodborstjes te Westkapelle in den nacht van 3 op 4 November veel grooter zijn geweest dan het genoemde aantal van 86.

Er zijn dit jaar trouwens nog meer nachten geweest van sterfte onder de roodborstjes. In den morgen van 3 November werd te Westkapelle 1 roodborstje gevonden, op 5 November 7 stuks, op 16 November 1 exemplaar en op 21 November 7.

In den nacht van 3 op 4 November was de wind Zuidoost, de lucht bewolkt, het echte trekweer derhalve. De heer Waterman deelt mede, dat het toen bij den vuurtoren „alles vogel was wat men zag, tot op een afstand van misschien 500 meter”. Ruwweg geschat wordt het aantal rondvliegende vogels opgegeven als 8000.

Gelet op het groote aantal vogels, dat zich bij den vuurtoren ophield, was het aantal slachtoffers van andere soorten niet verontrustend groot; gevonden werden 37 koperwieken, 15 zanglijsters, 7 spreeuwen, 3 merels, 11 leeuweriken, 3 waterrallen en 2 dodaarsjes. De beschermingslampen brandden, doch deze hebben een groote sterfte onder de roodborstjes niet kunnen voorkomen. Of zou het zonder die lampen misschien nog veel erger zijn geweest?

Bij verschillende vuurtorens heb ik geïnformeerd naar het aanvliegen van roodborstjes in

de eerste dagen van November; alle ingekomen antwoorden steken gelukkig gunstig af bij Westkapelle. Westschouwen meldt 1 dood roodborstje in den nacht van 1 op 2 November 3 stuks van 3 op 4 November, toen er zich naar schatting 1000 dezer diertjes bij den vuurtoren ophiielden. Westhoofd bij Ouddorp (Goeree) had in den nacht van 3 op 4 November 17 doode roodborstjes (in totaal werd het aantal rondfladderende vogels van deze soort op 1000 geschat). De heer J. Troost, opzichter van dezen vuurtoren, had meer dan 50 slachtoffers verwacht, doch waarschijnlijk hebben katten veel aangevlogen vogels weggesleept. Bij dezen vuurtoren vlogen dien nacht veel meer roodborstjes rond dan de opzichter en de dienstdoende lichtwachter ooit gezien hadden.

Van het lichtschip Maas vermeldt de eerste gezagvoerder, de heer J. Cupido, een aantal van ongeveer 300 roodborstjes; 6 stuks werden dood gevonden.

Bij de noordelijke posten verschenen de roodborstjes in geringer aantal. Zoo werd op het lichtschip Terschellingerbank 1 exemplaar dood gevonden in den morgen van 5 November, te Eyerland (Texel) 1 op 4 November. De heer W. Stobbe, opzichter van den Brandaris (Terschelling) schatte het aantal in het licht vliegende roodborstjes in de nachten van 2-3 November, 4-5 November en 6-7 November telkens op 100; alleen op 5 November waren er 3 slachtoffers. Van Hollum (Ameland) en van Schiermonnikoog werden geen aangevlogen roodborstjes gerapporteerd, al werden in den morgen van 6 November op Schiermonnikoog verschillende roodborstjes bij den vuurtoren gezien.

In het algemeen verschenen dit najaar veel vogels bij de vuurtorens en lichtschepen; te Westschouwen wordt van „vele duizenden” vogels gesproken in den nacht van 1 op 2 November, terwijl er den volgenden nacht nog veel meer vogels waren. Meermalen wordt trouwens van duizenden rondvliegende vogels gewag gemaakt; het lichtschip Maas meldt ongeveer 10.000 spreeuwen van 21 op 22 October, terwijl het aantal in den nacht van 2 op 3 November niet te begroten was, evenals zulks het geval was op de Terschellingerbank van 28 op 29 October; laatstgenoemd lichtschip maakt melding van honderdduizenden vogels in den nacht van 2 op 3 November, van vele duizenden voor 4-5 November. Eyerland (Texel) had zeer drukke trek-nachten van 21-22 October, 28-29 October, 3-4 November en 4-5 November. De Brandaris noemt een aantal van 50.000 spreeuwen en enkele duizenden vogels van andere soort van 2 op 3 November. Het aantal aangevlogen vogels wordt herhaaldelijk als honderden opgegeven, vooral door de lichtschepen.

Vergeleken bij deze cijfers is de nachtelijke doortrek op Ameland en Schiermonnikoog gering geweest, met maxima van 1000 tot 2000 per nacht.

Misschien is er ook buiten de vuurtorens iets gemerkt van drukken doortocht van roodborstjes. Het lijkt mij van belang daarover gegevens te vernemen.

J. DRIJVER.

Het strikken van Lijsters. In langen tijd zijn er geen berichten ingekomen over het strikken van lijsters, een bedrijf, dat vroeger in vele streken van ons land werd uitgeoefend. De Vogelwet 1912, op 1 Januari 1914 in werking getreden, heeft, onder inachtneming van een overgangstermijn, deze vogelvangst verboden.

In October 1935 werd evenwel onder Swalmen (L.) door de Kon. Marechaussee proces-verbaal opgemaakt, nog wel tegen een onbezoldigd gemeenteveldwachter, wegens het plaatsen van dergelijke strikken en wegens het vervoeren van een lijster.

De Nederlandsche Vereeniging tot Bescherming van Vogels heeft in het bovenbedoelde feit aanleiding gevonden zich te wenden tot Politie en Marechaussee, met het verzoek op het strikken van lijsters zooveel mogelijk toe te zien.

DR.

Novemberwaarnemingen van een Kleine Strandlooper. Op 19 November 1935, 's middags, nam ik in den Amsterdammerpolder ter hoogte van de Balkenhaven een exemplaar van de Kleine Strandlooper, *Calidris minuta* (Leisl.) waar. Als bijzonderheid moet hierbij medegedeeld worden, dat dit ex. de drie voorteenen aan den linkerpoot miste. Overigens was het dier gezond, want ondanks ijverig naspeuren, gelukte het me later niet meer de vogel terug te vinden.

Daar *Calidris minuta* (Leisl.) volgens Dr. G. J. van Oordt en Jan Verweij in „Voorkomen en trek der in Nederland in het wild waargenomen vogelsoorten” doortrekt tot een eind in October en ik zelf deze soort in 1934 op 27 Oct. in drie ex. en in 1935 op 14 Oct. ook in drie ex. bij Amsterdam voor het laatst gezien had, leek mij deze waarneming wel waard te worden vermeld.

Amsterdam, 25 Nov. '35.

J. E. SLUITERS.

Gezichtsscherpte van Boomvalken. In Augustus 1935 kregen we weer gelegenheid om bij een paar boomvalken met juist uitgevlogen jongen een paar weken waar te nemen, en voor het eerst zagen we nu, hoe de jongen met zonnig weer vrijwel uitsluitend met libellen gevoerd